

Aanbesteding Defensie Innovatie Competitie 2017
Aanbestedende Dienst: Ministerie van Defensie, Commando Dienstencentra (CDC)
Referentie: 016.17.3001.00

Omschrijving:

Nationale prijsvraag onderzoek & ontwikkeling:

Defensie Innovatie competitie 2017

" Samen sterker in het Cyberdomein"

Toelichting:**Nr:**

Categorie Aanvullende informatievraag

Betreft n.a.

1

Vraag

Mogen wij een overzicht ontvangen van draagbare communicatie devices die medewerkers van defensie bij zich dragen tijdens hun werk? Zowel voor burgerpersoneel als voor militairen?

Antwoord**Vrijgegeven:** 14-08-2017

Zowel militairen als Defensie burgers gebruiken voor de ""kantoor omgeving"" van Defensie een iPhone of een iPad.

Bij militaire operaties gebruiken militairen militaire radio's (combat radio's). Op korte termijn kan daar geen overzicht van gegeven worden."

Nr:

Categorie Aanvullende informatievraag

Betreft n.a.

2

Vraag

Zijn er voor defensiepersoneel operationele situaties te bedenken waarbij het toepassen van een draagbaar sensorisch dan wel informerend device het verschil had kunnen maken? In deze vraag gaan het ook om hoe mensen dan tijdig en op welke wijze worden geïnformeerd bijvoorbeeld visueel, auditief of tactiel.

Antwoord**Vrijgegeven:** 14-08-2017

Ja, voortbouwend op ons Verbeterd Operationel Soldaat System (VOSS) zal ook in de toekomst behoefte bestaan om met diveces bijv. visuele informatie te delen met collega's binnen een groep.

Weergave van deze informatie kan via bijv. smartphones, maar ook met smart-glasses of middels audio, of ander op de huid devices.

Nr:

Categorie Bestek/beschrijvend document

Betreft pagina 24 van de DIC2017 0.4 aanbestedingsleidraad

3

Vraag

Geen vraag, wel een opmerking betreffende pagina 24 van de DIC2017 0.4 aanbestedingsleidraad. Onder aan de pagina staat: Er worden cijfers gegevens per criterium van 0 tot 9 met de volgende betekenis. Hiermee wordt waarschijnlijk 0 tot 5 bedoeld.

Antwoord**Vrijgegeven:** 14-08-2017

Hier hadt inderdaad 0 t/m 5 moeten staan.

Nr:

Categorie Aanvullende informatievraag
Betreft n.a.

4 **Vraag**
In welke domeinen (zoals land, lucht en water) opereert defensie nog meer?
Antwoord **Vrijgegeven:** 14-08-2017
Defensie opereert in de domeinen Land, Lucht, op het zee oppervlak en onder het zee oppervlak en in de ruimte(space).

Nr:

Categorie Aanvullende informatievraag
Betreft n.a.

5 **Vraag**
Hoe draagt defensiepersoneel, tijdens de dagelijkse bewegingen, persoonlijk bij aan het verkrijgen van gegevens die het inlichtingenvermogen van het collectief en daarmee de cybercapaciteiten van defensie verhogen? Hierbij gaat het om de opmerkzaamheid van medewerkers mogelijk uitbreiden met externe draagbare sensorische capaciteit? De gebezigde term was 'every soldier is a sensor'.
Antwoord **Vrijgegeven:** 14-08-2017
Op dit moment beperkt dit zich tot een mobiel op de militair te dragen EOVS "rugzak". Maar in de toekomst kan dit natuurlijk uitgebreid worden om ook wifi en 4G in kaart te brengen of uit te luisteren. En zo digitale en cyber activiteiten voor de eigen veiligheid en voor inlichtingen in kaart te brengen.

Nr:

Categorie Aanvullende informatievraag
Betreft n.a.

6 **Vraag**
Zijn er voorbeelden van situaties waarbij medewerkers van defensie in speciale situaties worden voorzien van wearables. Devices die direct in contact staan met de huid of onder de huid?
Antwoord **Vrijgegeven:** 14-08-2017
Op dit moment zijn militairen niet voorzien van sensoren op of onder de huid. Maar in de toekomst kunnen dit hartslag- en temperatuursensoren zijn die de gezondheids en fysieke toestand van de militair monitoren.

Nr:

Categorie Aanvullende informatievraag
Betreft n.a.

7 **Vraag**
Tijdens de DIC presentatie werden de Internet of Military Things gebezigd met verwijzing naar het internet of things. Tegenwoordig vallen heel veel cyber-achtige devices onder de term wearables. Uitbreiding van kansen om meer informatie op andere wijze te verkrijgen staat tegenover de uitdaging dat op diezelfde devices inbreuk kan plaats vinden en toegang tot data of andere systemen kan worden verkregen. Valt er een lijst te produceren van reeds aanwezige devices die door defensiepersoneel worden gedragen die zaken waarnemen bij het individu dat wel diens omgeving? Deze vraag kan beantwoord worden mede met aandacht voor de functionaliteit en het sensorische vermogen van deze devices of wearables.
Antwoord **Vrijgegeven:** 14-08-2017
Nee, zo'n lijst van systemen kan niet geproduceerd worden.

Nr:

Categorie Aanvullende informatievraag
Betreft n.a.

8 **Vraag**

Hoe wordt voorzien in acute awareness bij het plaatsvinden van cyber-effecten tijdens een missie?

Antwoord

Vrijgegeven: 14-08-2017

Er is in het missie gebied een proces ingericht welke zorgt dat er besluitvorming en informatie voorziening plaatsvindt ook vwb cyber.

Tevens creëren we in dit proces Cyber Situation Awareness (SA) , waarbij o.a. de aard en de gevolgen van de cyber dreiging worden bijgehouden.